

În anul 1730 îl aflăm biv vel căpitan de Slatina, iar sub Grigore II Ghica, vornic de Cîmpulung. În cei 12 ani petrecuți în Rusia, Preda Drugănescu a slujit în armata rusă, fiind în preajma familiilor Cantacuzino și Cantemir și a cunoscut, probabil, și pe unii demnitari de la curtea rusă.

Boierii și mitropolitul Ștefan i-au dat scrisori nesemnate către Constantin Cantacuzino¹, pe atunci colonel în armata rusă, și către Constantin Cantemir²), fiul lui Antioh-vodă, care reușise să se strecoare în Rusia. În ambele scrisori erau invocate drepturile Cantacuzinilor și Cantemireștilor asupra tronurilor principatelor, iar Preda recomandat « ca unul ce este credincios obștei boierilor și cu rivnă pentru patria sa » și investit « cu puteri depline date de noi ». În afară de acestea, marele logofăt C. Dudescu (ginerele lui Antioh Cantemir), i-a încredințat scrisori către C. Cantacuzino³ și către cumnații săi⁴, în care îi ruga să acționeze « prin persoane de folos și apropiate de prea luminata împărăteasă », ca « aceste două țări, Moldova și a noastră » să fie desprinse de Imperiul otoman și primite sub oblăduirea Rusiei. Copiii lui Dimitrie Cantemir și cei ai fratelui său năzuiau, firește, ca unul din ei să ocupe tronul Moldovei. Războiul deschidea căi neașteptate pentru împlinirea acestei aspirații. Nu întâmplător Maria, fiica lui D. Cantemir, soria fratelui ei Antioh, în acele zile (29 iulie 1736): « Dorința mea cea de căpetenie este de a avea cu d-voastră o întâlnire. Noi am trăit numai o jumătate din viața noastră, și de acum înainte ea depinde de voia și îndurarea lui Dumnezeu. Poate noi vom vedea cîndva patria noastră de odinioară și ne vom trăi în pace veacul, fiecare așa cum va dori. Dar mie mi se pare că acela care va deveni stăpînitor al unei țări întregi, va trebui să-și ia asupra sa povara guvernării. Așa că dacă d-voastră veți fi socotiți să deveniți prințul moștenitor al țării noastre, veți fi nevoit să vă luați rămas bun de la viața singuratică de filozof »⁵. Și Constantin Cantacuzino visa să se ridice pe tronul părintelui său și a plătit această năzuință cu aproape patru decenii de închisoare în temnițele austriace⁶.

E. Șulman remarcă, pe bună dreptate, că boierii munteni supraapreciau influența Cantemireștilor și Cantacuzinilor în sferele diriguitoare ruse⁷. Ni se pare însă neîntemeiată afirmația sa categorică că ei s-ar fi dezinteresat de misiunea vornicului P. Drugănescu și « n-au luat cu nimic parte la împlinirea ei »⁸.

Preda Drugănescu a ajuns la Belaia Tserkov spre sfîrșitul lunii septembrie, după o călătorie anevoioasă, în care « puțin a lipsit » să nu-și piardă viața — după cum relatează el însuși⁹.

La 1 octombrie 1736, el a comunicat lui Constantin Cantacuzino, într-o lungă scrisoare, rosturile misiunii sale.

Pornind de la premiza desprinderii Țării Românești din sistemul Imperiului otoman în urma războiului ruso-turc, boierii se agitău să nu ajungă

¹ A.P.E.R., același fond și dosar, f. 51—52.

² *Ibidem*, f. 50.

³ Сборник военно-исторических материалов, выпуск XI, Petersburg, 1899, p. 208—209.

⁴ A.P.E.R., același fond și dosar, f. 56—58.

⁵ I. I. ȘIMKO, Новые данные к биографии кн. Антиоха Димитриевича Кантемира и его ближайших родственников, în « Журнал Министерства Народного Просвещения », 1891, p. 275.

⁶ N. IORGA, Studii de istorie și de istorie literară, în « Literatura și arta romină », IV, 1899, p. 18—28. C. Cantacuzino a stat închis din anul 1744 și pînă în 1781.

⁷ E. ȘULMAN, op. cit., p. 222.

⁸ *Ibidem*.

⁹ A.P.E.R., același fond, dos. nr. 2, anul 1736—1737, f. 39—40.